

JAUNAIS CĒLŠ

AGROFIRMAS «KRASNII OKTJABRJ» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS,
KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS

SESTDIENA,
20. AUGUSTS
1988. g.
Nr 34 (69)

Cena 2 kap.

Mazāk runat
vairāk darit

UZ LAIKRAKSTA «JAUNAIS CĒLŠ»
JAUTĀJUMIEM ATBILD LATVIJAS
KP RAJONA KOMITEJAS 1 SEKRETĀRS
VIKTORS SOLOVJOVS

1. Preiļu rajona komunistus, visus darbaaudis dzīļi savīhojusi partijas XIX Vissavienības konference — svarīgais pēdējā laika notikums mūsu zemē un pasauļē. Konferences un nesen notikušā PSKP Centrālā Komitejas jūlijā (1988. g.) plēnuma materiāli kalpo par jaunu stimulu mūsu virzībā uz priekšu, par jaunu aktīvas rīcības programmu.

Gribu uzsvērt, ka pašreizējais laiks prasa iniciatīvu, neatlaidību, nepiekāpību, aktivitāti gan no partijas rajona komitejas, gan partijas pirmorganizācijām, no ikviens komunista. Turklāt — prasa tūlītēju rīcību, bez ilgas un garas iešūpošanās. Tieši mūsu — komunisti — pienākums ir uzdot toni pārkātošanās procesos. Nevis nogaidīt, nevis mīpties uz vietas, bet asāk reaģēt uz trūkumiem un kļūdām, rikoties noteiktī un enerģiski, novērot visus šķēršļus tālāk virzības ceļā. Tāds ir partijas norādījums.

Pārkātojot partijas rajona komitejas darbu, mēs stingri iešūrojam principu, ka partijas rajona komitejas funkcijām jābūt stingri nošķirtām no vietējo Tautas deputātu padomju izpildkomiteju un saimniecisko orgānu funkcijām. Tūlīt pēc konferences sagatavojām un iesniedzām Latvijas Komunistiskās partijas Centrālajai Komitejai prieķišķumus, kā, mūsuprāt, būtu maināma partijas rajona komitejas aparāta, tā pārvaldes struktūra, kādam jābūt tā ūstu sarakstam. Laiks rādis, cik lielā mērā šie prieķišķumi tiks īstenoši. Varu tikai pateikt, ka partijas rajona komitejas aparāts skaitliski būs krietni mazāks nekā līdz šim. Daļu izbriņēto līdzekļu izmantosim, lai palielinātu partijas pirmorganizāciju atbrīvoto sekretāru likmju skaitu, otrs daja — lai paaugstinātu algu aparāta darbiniekiem.

Dabiski, ka mums rodas jautājums, kā pareizi izmantojat atbrīvojūšos darbiniekus. Partijas rajona komitejas aparātā tācu strādā ne mazums labi sagatavotu, savu darbu pārzinošu kadru. Viņu zināšanas, pieredzi mēs virzīsim uz to, lai paaugstinātu partijas pirmorganizāciju kaujinieciskumu uz vietām, tas ir, centīsimies nostiprināt zemākos posmus.

Pilnveidojot aparāta struktūru, mēs vadāmies no tā, lai tas būtu stingri pakļauts partijas rajona komitejas vēlētajam sastāvam un sniegtu tam pārskatus par savu darbu. Atbrīvojam aparatū no administratīvi saimnieciskajām funkcijām. Kaut arī šis jautājums nebūt nav vienkāršs un ir visai sasāpējis. Partijas rajona komitejas aparāts savu darbu virzīs uz partijas iekšpolitikas kardinālo virzīnu īstenošanu, kadru izvēles, izvietošanas un audzināšanas jautājumiem, organizatorisko un ideoloģisko partijas darbu, parējiskas atbildības un disciplīnas līmena paaugstināšanu un citiem jaufājumiem. Aparāta darba pamatā būs nevis administrēšana un pavēlu došana, bet gan politiskas metodes — iedarboties ar to komunistu starpniecību, kas strādā darba kolektīvos.

Mēs skaidri apzināmies, ka daudzu akūtu rajona problēmu atrisināšana liešā mērā atkarīga no tā, kā mums izdosies ceļt partijas pirmorganizāciju autoritati un kaujinieciskumu uz vietām. Laiks prasa, lai par partijas rajona komitejas aparāta darba centru kļūst partijas pirmorganizācijas. Šajā nolūkā partijas rajona komitejas darba reglamentā paredzēts, ka rajona komitejas instruktoriem ne mazāk kā trīs dienas nedēļā un nodalju vadītājiem — divas dienas nedēļā jāstrādā tiesīs partijas pirmorganizācijās un par padarīto jāsniedz pārskats partijas rajona komitejas sekretāriem. Iešūpoši cilvēku līgumus, sākot no šī gada jūlijā, partijas rajona komitejas sekretāri pieņem pilsoniskos personiskos jautājumos uz vietas darba kolektīvos. Jūlijā tādas pieņemšanas notikušas Līvānu biokāmiskajā un stikla rūpnīcās, kēdras fabrikā.

Partijas rajona komitejas nodalas tagad koncentrējas uzmanību uz to, lai stingrāk tiks kontrolēta plēnumu un biroja lēmumu izpilde. Tagad praktiski katrā rajona komitejas biroja sēdē tiek skafits kāds kontrolējams jautājums. Tas, protams, dod noteiktus pozitīvus rezultātus.

2. Pārskata un vēlēšanu kampanja, kas pašreiz sākas, mums ir neparausta, netradicionāla. Šeit pagaidām daudz kas nav gluži skaidrs. Šodien gan vairums

- Kā partijas rajona komiteja plāno pārkātot savu darbu atbilstoši PSKP Vissavienības XIX konferences izvirzītajiem pārībūves principiemi! Kā praktiski tiks realizēta partijas komitejas vadošā loma jaunojos apstākjos?
- Kādus uzdevumus partijas rajona komiteja izvirza, lai izpildītu 1988. gada 29. jūlija PSKP CK Plēnuma lēmumu «Par pārskatēm un vēlēšanām partijas organizācijās»?
- Kā jūs novērtējat pašreizējo politisko situāciju republikā, kādā ir jūsu attieksme pret kustību par Tautas frontes organizēšanu?
- Kādas ir jūsu domas par nacionālo jautājumu, starp nacionālajām attiecībām, divvalodību?
- Kādas iespējas pēc saviem ieskatiem realizēt virsplāna produkciju, attīstīt savu tirdzniecības tīklu utt. Ko šajā sakari bāno agrofirmas gaida rajonā?

bu un alkoholismu, kandžas tecināšanu, pret spekulāciju ar alkoholiķiem dzērieniem utt.

Un otrādi — ja šīs grupas nodarbīties tikai ar tukšu runāšanu, lozingu izvirzīšanu, nacionālās neieciešības uzkurināšanu un līdzīgām negatīvām liebām, tad šādas grupas mums nav vajadzīgas.

4. Mūsu rajons ir daudz nacionāls. Tā teritorijā dzīvo un strādā dažādu nāciju un tautību cilvēki. Es pats esmu dzimis un izaudzis šajā rajonā. Labi atceros, kāds mūsu rajons bija 60. gadu sākumā, un redzu, kāds tas kļuvis šodien. Viss, kas te ir radīts, — tas ir visa rajona darbajauzu — latviešu, krievu, baltkrievu, ukraiņu un citu tautību pārstāvju roku darbs. Ilgu gadu gaitā viņi kopīgi risināja un risina kopēju uzdevumu — padarīt dzimto novadu krāšņāku un bagātāku. Es pagaidām neredzu rajonā, darba kolektīvos kādas īpaši asas pretrunas nacionālajā ziņā, jo tādu nav. Uzskatu, ka nacionālās attiecības atsevišķos republikas reģionos saasina vleinīgi pārkātošanās prefinieki. Tieši vieniem ir izdevīgs starpnacionālo attiecību saspilējums. Radot šo probēmu, viņi mēģina novērst republikas galvenos spēkus no patiesi akūtu problēmu atrisināšanas, iegūt laiku, lai pārgrūtos un pielāgos jaunajam politiskajam un sociāli ekonomiskajam mehānismam.

Ar saviem antisociālistiskajiem, nacionālistiskajiem lozungiem, kas būtībā ir absurdī, viņi musina jaunatni, novērš zināmas iedzīvotāju daļas uzmanību no reāliem darbiem. Nešaubos, ka visi godīgie darbārūki, no kuriem daudzi ir patiesi rajona patrioti, devuši un dod šiem cilvēkiem pretparu.

Par divvalodības jautājumu. Es ar cieni izturos prelatviešu valodu. Nepieciešamības gadījumā to liefoju un pilnībā atbalstu daudzu biedru viedokli, ka iespēju robežās, cik viņa spējas atļauj, katram republikas, rajona iedzīvotājam jāzina abas valodas.

Pēdējā laikā rajonā šajā ziņā daudz kas tiek darīts. Tieks izveidotas jauktas bērnu grupas mazbērnu novietnes, LOTOS vienībās. Šogad pēc tāda principa darbojas sporta nometne, pionieru nometne. Partijas rajona komiteja, rajona izpildkomiteja, tautas izglītības nodalīja vēlā lielāku uzmanību valodu mācīšanas jautājumiem skolās. Domāju, ka visi šie pasākumi tuvākajā nākotnē dos vēlamos rezultātus.

5. Pēdēja laikā agrofirma «Krasnij Oktjabrj» daudz dara, lai palielinātu lauksaimniecības produkcijas pārstrādes jaudas. Tas mūsu rajonā ir vissāpējušākais jautājums, tāpēc šīs pūles mūs iepriecina. Sakarā ar jaunās pārvaldes organu struktūras izveidošanu, jaunu ekonomiskās stimulēšanas izmantošanu produkcijas ražošanas apjomu paplašināšanā agrofirmai palielināsies iespējas realizēt savu (īt īpaši virsplāna) produkciju. Šajā sakarībā jau tagad nepieciešams nopietni nodarboties ar agrofirmas tirdzniecības tīkla izveidošanu, turklāt pirmām kārtām savā rajonā.

Domāju, ka agrofirma turēs vārdu un 1989. gadā atvērs firmas veikalā Preiļos — rajona centrā. Mēs esam sākuši nopietnas sarunas ar republikas māju būves un projektiņas trestu un Līvānu pārvietojamo mechanizēto kolonnu par tāda veikala celtīnieci Līvānos, jo samēklēt galavas telpas agrofirmas tirdzniecības punktam pilseta atrast neizdevās. Uzskatu, ka tīkli, kamēr veikali tiek celti, agrofirmai būtu lietderīgi padomāt par izbraukuma tirdzniecību uzņēmumos, organizācijas, kolhozos un sovhozos.

Domāju, ka šāda veida tirdzniecība lielas grūtības un sarežģījumus neizraisītu, bet atsauksmes būtu joti pozitīvas.

Tāpat vajag attīstīt sakarus uz savstarpēji izdevīgiem pamatiem starp agrofirmu un pārējām saimniecībām. Tas kalpotu pārtikas produktu ražošanas apjomu pieaugumam un veicinātu rajona iedzīvotāju apgādi ar tiem.

CILVEKS UN VIŅA DARBS

palu laikā.

Katra dienu viņš pārlūko savu saimniecību — piecus filtrus, izskalotos. Tie strādā automātiskā režīmā. Augu dienu jābūt līdzās, reizē veicot arī citus pienākumus.

— Visa mana diena riņķo ap ūdeņi, — stāsta Andrejs.

Es iedomājos, ka tas ir gluži tā, kā ūdens aprīt dabā.

Mums jāuztur kārtībā arī attīrišanas staciju. Ūdeni nemam no dabas, izmantojam, attīrām un atdodam atpakaļ. Protams, ne visur un ne vienmēr cīnāmies par taupību. Slēgts cikls ūdens izmantošanā ir tikai pieha cukura cehā. Atdzēšanas sistēmā uzstādījām plunžeru, kurš, ja rezervuārs ir pilns, atvieno ūdens piegādes sistēmu. Bija arī citas tādas vietas, kur ūdens izmantošanas koeficients bija zems, daudz tā noplūda kanalizācijā. Papildus aizvērti ierīkojām raudzēšanas cehā, tagad varam būt droši, ka nesakrāsies pārēk daudz ledainā ūdens un nespēlēs rezervuārus.

— Tādu uzlabojumu jums daudz?

— Ir gan. Bet es jau viens pāris nestādāju. Visu veicam kolektīvi. Katrā gadījumā vajadzīgs virpotās darbs, nepieciešams, lai savu roku pielek metinātu.

— Bet kuru no saviem līdzautoiem varat vairāk izcelt?

— Varbūt elektrometinātāju Viktoru Mejuhu. Bet cīti arī daudz darījuši.

Un ne jau tikai tālab, ka Andrejs Dānilovičs negrib kādu no saviem pušiem aizvainot, nenosaucot vārdā, bet patiesīm racionālizāciju un izgudrošanu ir kolektīvā darba lauks.

Par brigadieri Andrejs kļuva tad, kad vēl nebija ienākusi mūsu attiecībās vadsojošo kadru izvēlēšana. Bet, ja mehāniskajā cehā vajadzētu tagad vēlēt brigadieri, nez vai rokas neceflos tieši par viņu. Uz tādu pārliecību mudina tas, ka Andrejs jau ievēlējis dažos vadsošos amatās. Viņš ir arī grupa, par kuru balsojuši arī cīti vīri, kurš darbs saistīts ar mehānisko sektoru — grupā 24 strādnieki, taujas kontroles grupas un taujas kontroles rajona komitejas loceklis, kārtības sargs savā uzņēmumā.

To stāstot, Andrejs ir kā no jauna pārīzīvo savus vairāk nekā piecpadsmit darba gadus sājē uzņēmumā. Un viņš patiesām var lepoties, ka teicami pārīzīvo visu sistēmu, un jūtas pagodināts, kad cīti, jaunākie biedri, nāk pie viņa pēc padoma, prasa parādīt, kur «noslēpti» tas vai cīts mezglis.

Andrejs Pozdnjakovs tagad rūpīcā vada 12 cilvēkus lielu sanīto tehniku, metinātāju, atslēdznieku, virpotājā brigādi. Var arī cītiem vārdiem — palīgražošanas cehu. Visus tos daudzos dienestus, kas ir ārpuse aiz siera, sviesta un piena cukura cehu korpusiem, kuri dod atdzelzotu ūdeni, nodrošina ar ledu salēšanu, pievada elektroenerģiju, siltumu. Viņam pašam ir sestā kategorija, brigadieri amats — piecus gadus, un personiskajā atbildībā — ūdens atdzelzošanas staciju. Mēs izspriedām, ir spēcīgāka par uzcelto pie ūdensformu, kas apgādā rajona centru Preiļus. Uzņēmums ūdeni nem no četrām arēziskajām akām, piektā pastāvīgi ir rezervē. Caurstaciju, tēlainības labad var pateikt arī — Andreja rokām, tek pamatlīga upīte — vairāk par diviem tūkstošiem kubikmetru dienā. Preiļupīte, kas vijas netālu no rūpīcas, tādu daudzumu var aizvēdīt vienīgi mērenu

amatu daudz, bet tajos viņš nav goda loceklis. Organizē biedru apsveikšanu dzīves un darba jubilejus, ar cīnu izvada pensiju, pārbauda, kā strādā kontroles un caurlaižu punkts, rūpējas par to, lai teritorija būtu sakārtota, lai salabots zogs. Tādu darbu un darību viņa ikdienā nav mazums.

Gadi aizrit, savu biogrāfiju Andrejs Pozdnjakovs cieši sasaistījis ar novadu, ar savu rūpīcu. Šī laiks bijis pietiekams, lai piepildītu daudzas ieceres, iegūtu biedru cīnu. Viņa dzīves biedre Nadežda strādā par audzinātāju bērnu dārzā pie pilsētas stadiona — Sporta ielā, lieļā jau arī meita Ludmila — mācās 8. klasē. Dzīves koka saknes baro tā mala, kurā viņa ģimene ir daudz senāku koku atvase.

Antons RĀCĀNS

vajag nekavējoties beigt viņu ekspluatāti. Bet pats galvenais — vajag žēlo tā sievieti — māti. Tikai vīrietim tad ir jābūt noteikam tukumiski ētiskās ievirzes, morāles principu kompleksam, noteikam skafitumam uz dzīvi un cilvēku attiecībām. Pedagoģisko zinātņu akadēmiju lauza galvu — kā to audzināt? Pie mums, Krievijā, bija brīnišķīga dzīvēse — dekabristu, narodovoješu, petraevskiešu, lielisku godprātīgu rakstnieku un filozofu dzīvēse. Tā bija šēpojne, kas arī tālāk varētu rāzot. Bet šo sēpojnu aplēja ar petroleju un aizdedzināja, iznīcināja... Un nu mēs saņemam nodarītā augus...

Sodien mums vajag ne tikai norādīt noziedzīgo projektu par ziemēju upju pagriešanu uz dienvidiem. Dabiskā tecējuma gaitā jāatgriež nacionālās apziņas upe.

Un vēl par ko gribas pasacīt.

Mēs dogmatiski kritizējām buržuāzisko iekārtu, kurā pastāvēja dažādi cenzī — dzīvesvietas pastāvīguma, vēcuma, dzīuma, mantas cenzīs. Bet tagad, atskatoties atpakaļ, sākam saprasti, ka, izrādās, ne jau velti mūsu vecvectīvi bija šos cenzus ieviešuši! Nu sākiet, kāpēc mums kopienā pielaist pie vēlēšanām cilvēku, kam nav dzīvesvietas pastāvīguma cenza, kladoni, kas pienācis no malas? Ko viņš saprot mūsu kopējās lietās? Vai, teiksim, mantas cenzī — darba kolektīvs tam arī, vai zināt, bija sava vērtība: ja jau tu necik neesīs noplīnījis, tad grāš vērtīs vien eši...

Sievieti vajag glābt! Jūs taču redzat, oranžās vestēs viņas stiepj sliedes un betonu, ārēji smagājējas un muskuļojas kā smagatēti asfaltē šosejas un turklāt rupji kā ormanī lamājas. Viņas smēkē un dzer — vai tas kādam patīk? Un kas notiks tālāk? Un kā tas viss ietekmēs mūsu pēcnācējus? Tālāk, lai mēs nekroploj savas sievas, vajag saprast, ka sievietei ir specifiska anatomiskā uzbūve, un

Redz nu, kāda man iznāca atkāpe, bet tā izteic būtību: sabiedriskās esamības, kopdzīvošanas noteikumiem, noslādnēm, tradīcijām piemīta stīriņi pamatoja lietderību.

— Lai lības šķiršana agrāk bija joti reta parādība un tāka uzvērta kā traģēdija, dzīves sabrukums. Bet tagad to uzņem un pārdzīvo vieglāk...

— Es esmu pret šķiršanos. Ja vispusīgi papētītu pāri, kas šķiras, tad noteikti atklātos cietusī puse, kas patiesi mīl. Kā es vērtēju ģimenes situāciju, kad viens no dzīvesbiediem ir atsalis? Cilvēkā tad būtu jāieslēdz sargājošai, ģimeni saglabājošai emocijai. Kārtīgām cilvēkam, manuprāt, jāspriež tā: tiesa, es esmu atsalis, bet viņa tācu man ir bezgalīgi uzticīga. Vai man ir tiesības rākoties tā, ka viņai nebūs nevienas mīlestības, bet man kopā ar jauno mīlestību — veselas divas? Kad jādzīdara izvēle — kam cīst: tām, kurš tevi mīl un tev tīc, vai tev pašam — atbilde var būt tikai viena:

— Jācīš man, jo liktenis un apstākļi man devuši izvēles iespējas. Un lai neviens neuzinātu par manām ciešanām, tāpēc bērni. Esmu pārliecināts, ka tas ir vistikumiskais lēmums.

Tagad, par nelaimi, viss ir citādi. Un kad kuz šīm lietām? Skafītās vienkāršāk un šķiras bez ciešanām, noteik dabiska jūtu notrulināšanās, tukumisko kritēriju pazemināšanās... Jūs pajauļājet jebkuram savu cilvēcisko seju zaudējusām vīrietim (vai sieviete), parunājiet ar viņu par dzīvi,

un izrādīsies, ka pagātnē bijusi neuzticība, bijusi šķiršanās...

Tas, kurš tomēr slepeni nodevis savu mīlestību, nav noturējies un pārkāpis laulību — arī tā tācu mēdz būt —, tas nes sevi zaudējumu, tāpēc ka otrā stāv pirms trešās, trešā — pirms ceturtās, un tā tālāk. Tā noteik ar iesācēju smēkētāju: izsmēkē vienu, otru, trešo cigareti — un pēkšņi saprot, ka vēl k.

Bet uz ko tas velk, viņš zina — uz slimību. Vajag apstāties. Un ar gribas piepūli cilvēks, kurš vēl nav iekšēji sagrāvts, apstājas.

— Jūs pieskārējies tematam par ģimenei bīstamām parādībām, mazizpētītam tematam, kurā mēs cenšamies pārāk dzīli neielūkoties, jo tas ved uz personisko diskomfortu. Tāpēc ka pirmā kārtā tas nozīmē — sevi apvaldīt, sargāt ģimenes attiecību tīrību, radīt pielemē bērniem, jo nav cītas audzināšanas kā vienīgi audzināšana ar personisko pielemē. Turpināsim šo sarunas līniju...

— Lūdzu. Un teikšu bez lielā ūdens uz personiskās pieredzes pamata — vīrietim vajag mācīties turēt sevi rokās bīstamu kārdinājumu priekšā. Esmu spiests sevi slavēt, jo atmetu smēkēšanu un dzeršanu. Jādzīstas, ka savā laikā smēkēju papirošus «Belomorkanal» vienu pēc otra, tācu tad pavism noteikti pārtrauc, tāpēc ka šīs kārtīgais paradums traucē dzīvot un strādāt, kātē mājinieku veselībai. Tiku galā arī ar otru posītu tiekši — uz alkoholu. Man, bijušajam frontiniekam, kas izgājis karu ar tā «simi gramiem», labi

zīnāms, kā radās šī tiekšme. Es arī biju liels speciālists šajā lietā. Bet jau daudzus gadius pārvaru sevi, esmu sev saimnieks, turos... Un uzskatu, ka tas iespējams kāram, arī joti tālu aizgājušam vīrietim. Mācēt apvaldīt sevi ģimenei un laulībai bīstamos apstākļos — lūk, kas šodien virām un tēvām ir sevišķi svargī.

— Tāžu ģimenes nostiprināšanas nolūkos acīmredzot vajag beidzot plīnā balī sākt runāt par mātes kultu, par patiesu cīnu pret sievieti — māti.

— Protams. Mātē ģimenei personīcē klasiski mūžīgo pamatu. Taču... kā tai neapzēlo nabaga māti, kad viņa nepelnīti dabū cīst no sabiedriskās klūdām, kas piesārnojusi galvu viņas bērniem, izpostījusi viņas radošību, rūpīgā darba augļus, darbā, kuri virām darījusi diendienā, ik stundu, ik mirkli. Viņa atdod bērniem savu mātes sirdi, iedveš viņiem savu mūžīgo patiesību par labu un jaunu, bet viņas lolojums, domādams, ka ir jau gāna guds un pieaudzis, viņu pārtrauc:

— «Pats zinul! Ko viņš bez zīnā? Viņš zina tikai kaut ko pārejošu, ko viņam paspējuši «piepūstīt» sabiedrībā. Un tākai nobriedis, četrdesmit gados, dzīves rūdīts cilvēks sāk atcerēties savu miruso māti un saprot, ka vienīgi viņas patiesības bija mūžīgas. Bet viņš neiekļauj...

— Viņš pilnībā jāatjauno mātes sieviešes kults — un tad varbūt mēs tiekši vajā no vajinas izjūtas pret māti.

Man šīs sabiedriskais uzdevums šķiet pats galvenais tuvākajām desmitēm.

DEPUTĀTS SNIEDZ PĀRSKATU

GRUPAS REDZESLOKĀ

Visi zina, cik smagos laika apstākļos šogad norit graudaugu un pārējās ražas novākšana. Nākas maksimāli izmantot katru piemērotu brīdi. Tādā situācijā joti svarīgi panākt, lai visi darba posmi ritefu saskaņoti, bez aizkeršanās. Arī te deputāti dod savu ieguldījumu.

Otra darības sfēra — rūpes par cīmu iedzīvotāju, visa agrofirmas kolektīva locekļu sadzīvi. Esam pārbaudījuši mūsu veikalus, medicīnas punktu, bērnudārza un ēdnīcu sanītāru stāvokli. Visās agrofirmas ēdnīcās — gan kolhozā, gan siera rūpītā, gan linu fabrikā — paanalizējām arī ēdienu sortimentu, vērtējām to kvalitāti. Savus vērojumus un ieteikumus esam fiksējuši mūsu deputātu grupas dienasgrāmatā, kas atrodas cīmā.

Pēdējā laikā mūsu sabiedrībā speciāgāk nekā jebkad agrāk bieži izskan aicinājums uz zēlsirdību, līdzcietai — rūpēm par neverīgajiem, vinentūjiem. Arī šajā ziņā esam centušies nestāvēt nomajus. Līdzām cīma izpildkomiteju piešķirt malku mūsu teritorijā dzīvojošajiem vecājiem, vinentūjiem laudīm. Kopā ar sieviešu padomi uzņēmāmies īstību pār Aglonas internātskolas septiņus un astoņus gadus vecu bērnu grupu.

Bija kārtojami arī tādi jautājumi, kur blakus saprātie nepieciešama pīrmā kārtā stīngība, — nodarboties ar nelabvēlīgajām ģimēnēm, (piemēram, Upmaliem), vēršoties pret zūpību un alkoholismu.

Visaktīvako deputātu skaitā grības nosaukt S. Vaski, A. Krasnopjorovu, Z. Agafonovu, I. Starčenoku un pateikt paldies par pastāvigu līdzīdzību visos mūsu veikumos, kā arī novēlēt visiem deputātiem radošu garu un panākumus turpmākajā darbā.

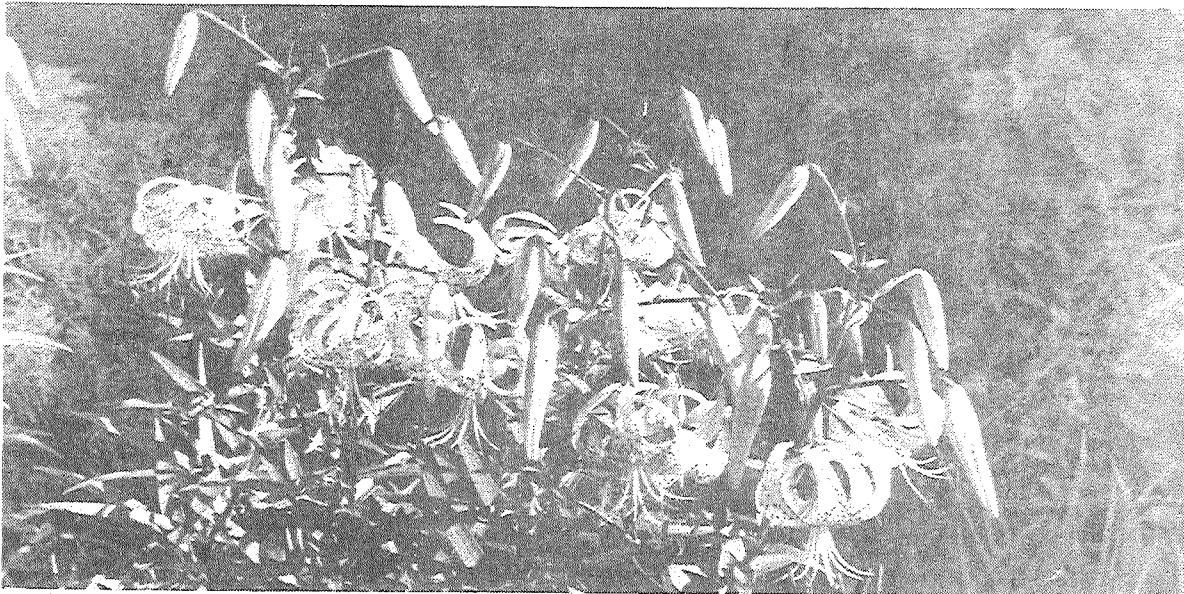

Tik varena kukurūza vietumis
izaugsi šopavasar, tādā droši
var noslēpties jātnieks ar visu
zirgu. Ista «lauku karaliene».

Ipaša nozīme ir govju embriju pārnešanas metodei, kas atrāsošās lajū intensīvi iesaistīt vērtīgākos šķirnes pārstāvju, labvēlīgos apstākļos no tiem iegūt veselus pēcnācēju ganāmpulkus. Sevišķi svarīga nozīme ir izcilu bulju uzlabotāju iegūšanai, no kuriem vēlāk savukārt mākslīgās apsēklošanas cījā iegūt tūkstošiem augstvērtīgu pēcnācēju.

Par donorēm izmanto tās augstražīgās govis, kuras izbrākētās vecuma dēļ, sakārā ar tesmens slimībām un tādējādi piena rāzošanai vairs nav noderīgas. Diplomandu darbs augstu novērtētās mūsu republikas laukaimniecības augstskolā.

Valentina RUTKOVSKA,
pirmrindas pieredzes vadošā speciāliste

**IZ VECIEM
RAKSTIEM**

Kāds vārds par zirgu dzirdīšanu

Zirgiem, tāpat kā citiem māju loptiem, vajag arvien ledzēt nāk daudz ūdens, ka nekad nebūtu slēpējās jācēs. Parasti zirgs dzirda 3 reizes dienā. Turpretim karstā laikā un ja vēl zirgi stipri nodarbināti, ieteicams vāpus biezāk dzirdēt. Zirgs patēri vīldusmērā uz katru mācīnu sausās barības apr. 3 mārc. ūdens. Vasārā zirgam vajadzīgs vairāk dzēramā nekā ziemā. Vēlams, ja dzēramais ūdens būtu 10 — 15°C silti, tamēd labi, ja ūdens pirms dzirdīšanas siltākā galīšās sasiltu. Pareizi būtu, ja vārētu zirgu arvien padzīrdēt kādu laiku pirms ēšanas. Šeitāk jābaidas dzirdēt zirgu pēc auzu, mielu vai raušu ēšanas, lai ūdens arī neizskalotu iz kungā zarnās dažas vērtīgās barības vielas. No tam rastos nepilnīga barības izmantošana. Ari ēstgrība zirgam uzturas labāka, ja tas pirms ēšanas dabū nodzerēs.

Turpretim, ja jādzīrda sakarsuši un sasviuši zirgi, tad pirms dzirdīšanas tieši jādod druskus sausās barības. Ja zirgs arī slēpējās negrib ēst, tad ieteicams sienai pa kušķiēm samērēt ūdeni, zirgs to tad labāk ēdis. Tāda uzmanība vajadzīga, lai zirgs nesaūkstētos. Arvien medz būt, ka jo siltāks laiks un spīrāki zirgs sakarsis un sasviuds, vai arī izslipis, jo vārējābūt no saukstēšanām, aukstu ūdeni dzērot. Lai no tam izsargātos, zirgu dzīrda tikai tad, kad tas jau atpūtēs. Zirgam tā ir fiziskā mociņa, ja vīnam, stipri sasviušam, vairākas stundas no viefas jāmocas ar slāpēm. Sasviušam zirgam pārliecīgas slēpenes rada ūdens trūkumu asinīs un zināmā mērā asinu sabiezēšanu, kā arī samazina sviestu izdalīšanos, no kam meza zaude īespēju kārtīgi izvadīt lieko siliņu, kas jaunākos gadījumos var beigties pat ar joti bēdīgām sekām. Tādēj, neskatošies uz to, ka zirgs vēl nebūtu pilnīgi nozūvis, vīpu var dzīrēt tūlīt, tādēj elpošana un sirds darbība ir jau normāla. Protams, zināma uzmanība te joti vētā. No sākuma ūdens jāpasiendz mazos malkos, ar atsevišķiem riņķiem un ar starpbrīziem. Tas viegli īespējams, pasniezd zirgam dzēzeru trauku un atkal to atņemot. Ieteic arī uzmet uz ūdens pa sauji sienai vai salmu, tā ka zirgs būs priespīsts ūdeni sūkt un lēnāki dzēz. Tā dzēzot ūdens dabū muīči un rīkli apsilt, un bīstama saukstēšanās novērsta.

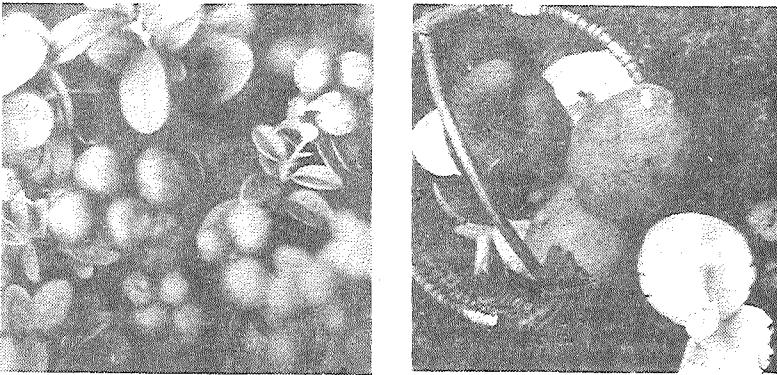
Zirgiem kālīgs ūdens ne dažādām bedrēm, netriņiem dīķim, līnu mārkim, purviem, utt. No lāda ūdens zirgi bieži saistīm ar dažādām grūtām slimībām, kas daudzākār nobeidzus ar nāvi. Ja nav pieejams labi dzēzeramais ūdens, tad rauga visādi tā īspārības uzlabot. Ieteic, piem., pie spaīna ūdens pieliet 1 — 2 ēdamās karotes sāls skābes, cērskābes vai etiķi. No tiem ūdens top labāks un vairāk slēpes dzēsē. Kad ūdens pēc lietus vai citādi palicis dulķīns, tad to viegli var iztīrti, pielepkot uz katru spaini ūdens 2 saujas zirnu vai vīku milstu. Piemaisītie milsti un dulķis drīz vien nosēdīsies un vīrsējais ūdens būs pilnīgi skaidrs, tīrs. Daži ūdens ūrīšanas nolūkā pie tā pielepk sasmalcinātu alonu apr. 3 saujas uz 40 spainiņiem ūdens. Zirgu dzēzeramajam ūdenim vajag būt skaidram un svalgam, pēc īespējas ar lielāku oļujukābes saturu, kas mazina slēpes un pātīkumi atspirdzina.

Pējams vecais paradums zirgiem taisīt «mielu kultūru», sajaucot miltus ar ūdeni, kā to bieži vēlīn vēl tagad medz darīt. No mūsu māju loptiem zirgam ir samērā visizsakais gremošanas kanālis. Kamēr govīj gremošanas kanālis ir 20 reizes garaks par vīnas rumpi, tīklerī zirgam tas ir tikai 11-12 reizes garaks. Zirkopja uzdevumam vajag būt gādāt, lai pēc īespējas ilgāki leests barība uzturētu zirga gremošanas kanāli. No šī viedokļa nemot nav attaisnojams, ja miltus iejauktū ūdeni. Novērojumi rāda, ka ūdens kungū ilgi nepaliek, bet pēc apmēram 15 minūtēm sasniedz jau aklo zānu. Saptotams, ka ūdenim piejauktū milti drīzāk gremošanas kanāli izstālgā un mazāk labuma organismu no tiem gūst. Milti ūdens veselīm zirgiem pat zināmā mērā nogurdina gremošanas orgānumus. Lai gan zirgi izskatīsies pilnīgi mīlesīs, tomēr daudz šķirķi tie svīdis un vīpu spēki pie šādas barības mazinās. Milti ūdens noderīgs tikai veciem, slimiem un joti vājumiem zirgiem. Neviens miltus, bet arī vārāmo sāli un citas vīetas nav ieteicams jautk pie ūdens.

«ZEMKOPIS»,
1923. gads

ATTĒLOS: stafetes skrējiena dalibnieki Voldemārs Meluškāns, Arnolds

Meža dāvahas ziemās zaldām

Lai arī vasara vēl stafeti nav nodevusi brālim rudenim, tā elpa jutama, pāri laukiem un pa mežiem staigā, tā savādās nojautas. Pīlādžu ogas jau pavism sasārtušas, bērzam sarodes aizvien vairāk dzeltenu laipi, egļu un priežu čiekuri izauguši lieli. Smagāk šāc koki mežā, zem tiem jau kā izraibināts paklājs guļ nesen nobirušās lapas. Bet stāpām sēnu koši sārtās, brūnās, zaļās, rozā un vēl daudz citu nokrāsu cepurītes. Brūnās un spīdīgas ogas ienākušas krūklkiem, savu zaru kātiņos vēl redzamas mellenes, stāpām stingrajām lapīnām vīd brūkleju kekarini, bet sūnēkti sabirušas dzērvenes.

Siltie lieti pamodinājuši pāt īsteni rudenīgās sēnes — vīlnīšus, cūkprieses un citas. Turpat takas malā no zemes spraucas, paceļot veselu sauju skuju un satrunējušu lapu, bērzelapse. Ap eglītēm barīnā sastājušies vīlnīši. Pa rešam pagadās baraviciņa, beciņa, aicinoši stāv alksnenes, šur tur pavīd pa gailenitei. Tas viss — parastā mežā, kur var atrast visu ko, kur stundas vai divu laikā var pielikt pamatiņu grozu. Bet kādus tik pārsteigumus never atrast Tpašās sēnu vietās, kas noskaitītas jau iepriekš.

Visi, kas bijuši mežā, vienā balstā apgalvo: šis ir sēnu un ogu gads!

Tad nu kauna lietā, ja never sagādāt ziemai pietiekamus šo delikatesu krā-

Liliju keizarkroni

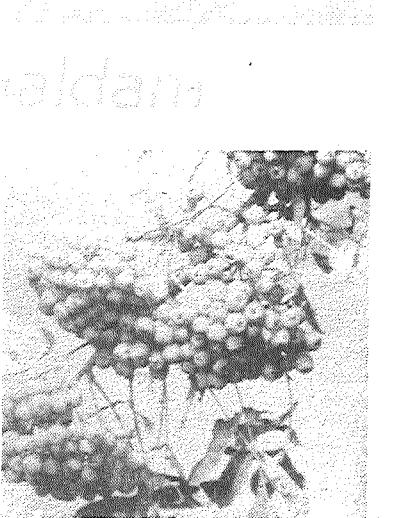
Augusta sākumā nozied pēdējās lilijas. Šīs skaistās un cēlās puķes, ko cienīja un savās gleznās attēloja senatnes mākslinieki, ir stāpā vecākajiem krāšumaugiem. Cilvēkiem tās patīk ar lielajiem ziediem, to nokrāsu un formas dažādību.

Izplaītais ir baltās lilijas, lai arī darba to audzēšanā ir vairāk, prasa labāku augsnī. Bet šī suga nav vīnīgā — to kopīgais skaits sniedzas pāri simtam, daudzas dzīvo savājā. Piemēram, maragonlilijas var redzēt pie Grobiņas, gar Daugavu no Viļāniem līdz Koknesei. Cītas savukārt ieceniejušas citas vietas, negribi augt, kur un kā pagadās, tāpēc daudzu valstu selekcionāri desmitus gadus veltījuši darbam, lai izaudzētu tādus sugu hibrīdus, kas piemēroti vītējiem apstākļiem, ir krāsaināki, krāšņāki.

Lilijas mīl saulainas vai mazliet epēnotas vietas, pasargātas no valdošajiem vējiem. Ir arī tādas, kurām, tieši otrādi — patīk būt ēnā stāpā nelieliem krūminiem, citām puķēm, kas augsti uzvar vēsu un mitru, ziemā eīzīt sniegū, kas nepieciešams labākai šo puķu zīmošanai. Pavairo loti daudzveidīgi — ar sēklām, sīpolu zīvīnām, jaunām stublājiem un to pumpuršpoliņiem, sadalot sīpolu ligdzas, kā arī ar stublājiem un lapu spraudējiem. Tās joti skaisti izskatās pie jebkuras mājas. Griezot ziedus vairākas nedēļas var uzglabāt salde-tāvā, fālu aizgādāt.

Vēl var piebilst, ka atbilstoši ziedu krāšnumam ir arī to nosaukumi, tie iedalīti vairākās lielās grupās — Eiropas, Amerikas, tropu, Austrumu un citas, atsevišķā grupā ir trompetlilijas.

Meža dāvahas ziemās zaldām

vējā šalc egles. Gadās, ka nemanot piezogas arī lietus mākonis, ka no smalkām lāsēm nespēj paglābt arī kupla egle. Bet tas taču nevar atturēt no iešanas mežā.

Draugus mežā sagaida draudzīgi, bet no tiem, kuri viņam dara pāri, noslēpj savas bagātības. Var pieļāt sēnu un ogu tik, ka pāsam pietiks ziemai, arī realizācijai sagādniekiem, lai meža bagātības tiek arī ciemam, kuri pēc tām paši nespēj

ierasties. Cukura deficitā Jaudis atceras vecās receptes, kā ogas ilgākai uzglabāšanai sagatavot arī bez tā. Liek lietā sen pārbaudītus paņēmienus sēnu konservēšanā.

Kas cikls tagad, tam ziemā negadīsies kā plaši pazīstamajā Ēzopa un Ivana Krīlova fabulā par sienāzi (cikādi) un skudru.

ATTĒLOS: dāžas no meža dāvahām — brūklenes, sēnes, pīlādžogas.

A. MEŽMALIS

BAFSB «Daugava» I sporta spēlu, ko rīkoja 1988. gadā, programmā bija divi masu pasākumi — skrējens «Līvāni-88» un orientēšanās sacensības «Aglonas rudens», 16 ciuti veidi. Obligātie bija septiņi, izvēles — seši. Vienai ieskaitei bija jābūt sporta spēlēs, un kā viens sporta veids tika vērtēta piedāvāšanās republikas sacensībās, tāpat arī vecākās paudzēs piedāvāšanās Veselības spartakiādē, iegūto punktu summa piecīzīmēs un vienā obligātajā: distanču slēpošanā vai vieglatlētikā.

Mūsu agrofirmas fizkulturnieši šogad pirmo reizi startēja pirmajā grupā — organizāciju un iedzīvotās vietas strādājošo skalts pārsniež 500. Otrajā grupā (kolhozi un sovhozi) pēdējos gados bijām uzvarētāji. Šogad kopvērtējumā ieguvām 11 vietu. Pirmajā — Līvānu māju būves kombinātā, otrajā — bioloģiskā rūpniecība, ceturtajā — stikla rūpniecība — piektajā — radošās apvienības «taukutehnika». Līdz 2. vietai mums pletētā viena, bet līdz pirmajai — triju punktu.

Pār uzvarētājiem kļuvām distanču slēpošanā, GDA ziemas un vasaras dāudzīnā, volejbolā, jaunieši — vieglatlētikā. Veselības spartakiādē — distanču slēpošanā, GDA ziemas dāudzīnā un šaušanā ar MK šaušēni, kopvērtējumā — otrā vieta. Godalgotajās vietas izvirzījāmās masu skrējienā «Līvāni», orientēšanās sacensībās «Aglonas rudens», galda teniss, svara bumbas celšanā, zemledus makšķerēšanā, basketbolā sieviešu un ģimeni sacensībās. Tātad spēcīgāki esam tieši spēka sporta veidos.

AKTIVĀKIE SPORTISTI: Jāzeps Šnepests, Jānis Dzirnīšs, Voldemārs un Ilmārs Meluškāns, Leonīds Valdonis, Egils Uksniņš, Aleksandrs Ribiņš, Juris Kodors, Aleksandrs Poplavskis, Leonīds Sorokins, Sarmīte Svajuba, Zīga Pīskunova, Janīna Paunīja, Jādīga Belousova, Nina Rumāja, Ludmīla Prokofjeva, Terēza Dinnika, Alīja Vaismāne, Jeļena Jeļļjanova, Anita Ušināne, Ināra Saleniece, no vecākās paudzēs — Alberts Čeirāns, Boļeslavs Kivlenieks, Pēteris Zdanovskis, Anita Vaivode, Tatjana Šebeko un cīri.

LĪDZJŪTĪBA

Vārds Tavs gaiss ar mums šeit paliek, Un skanēs tā kā dzīvs...

N. Rubcovs

Dzīli skumstam sakarā ar Anufrija ADAMOVICIĀ priekšlaicīgo nāvi, un izsakām līdzjūtību nelaikā piedeīgajiem.

Agrofirmas «Krasnij Oktjabr» administrācija un sabiedriskās organizācijas

Redaktors A. RANCĀNS

Iespējot Latvijas PSR Valsīs izdevniecību, poligrāfiju un grāmatu tirzniecības lietu komitejas Dau-gavpils tipogrāfijā. Formāts — 1 nosacīta iespiedloksne.

ATTĒLOS: stafetes skrējiena dalibnieki Voldemārs Meluškāns, Arnolds

Smeiksts, Aleksandrs Poplavskis un Jāzeps Šnepests; rajona čempioni volejbola.

Sporta metodika J. BELOUSOVA teksts, B. KIVLENIEKA foto.

Iespējot Latvijas PSR Valsīs izdevniecību, poli-

grāfiju un grāmatu tirzniecības lietu komitejas Dau-

gavpils tipogrāfijā. Formāts — 1 nosacīta iespied-

loksne.